

SAMÞYKKT

um meðhöndlun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg.

1. gr.

Markmið.

Markmið samþykktar þessarar er að stuðla að því að meðhöndlun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg valdi sem minnstum óæskilegum áhrifum á umhverfið og stuðla að endurnotkun og endurnýtingu og góðri þjónustu við íbúa. Horft verður til úrgangspríhymningsins í meðhöndlun úrgangs, áhersla lögð á úrgangsforvarnir og mengunarbótareglan höfð að leiðarljósi við ákvörðun gjaldtöku vegna meðhöndlunar úrgangs.

2. gr.

Gildissvið.

Samþykkt þessi gildir fyrir meðhöndlun úrgangs, þ.m.t. hirðu, söfnun og förgun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg.

3. gr.

Umsjón og eftirlit.

Umhverfisnefnd Sveitarfélagsins Árborgar fer með ákvörðunarvald í málefnum er varða meðhöndlun úrgangs í sveitarfélaginu í umboði sveitarstjórnar. Mannvirkja- og umhverfissvið fer með daglega yfirstjórn mála þessara samkvæmt samþykkt þessari.

Heilbrigðisnefnd Suðurlands hefur eftirlit með meðhöndlun á úrgangi skv. 2. mgr. 4. gr. laga um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003 og að farið sé að samþykkt þessari.

4. gr.

Almenn ákvæði.

Meðhöndlun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg skal vera samkvæmt ákvæðum samþykktar þessarar, laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs og reglugerðar nr. 803/2023 um meðhöndlun úrgangs.

Öllum er skylt að flokka í úrgangsflokka á heimilum. Fjórum flokkum er safnað við heimili og öðrum flokkum á grenndarstöðvum og söfnunarstöð sveitarfélagsins.

Sveitarfélagið Árborg ber ábyrgð á sérstakri söfnun og annarri meðhöndlun úrgangs á sínu svæði og samskiptum við þá aðila sem tengjast þeim viðfangsefnum. Sveitarfélagið getur sinnt sérstakri söfnun og annarri meðhöndlun úrgangs á eigin vegum og er heimilt að fela öðrum framkvæmd söfnunar á úrgangi, rekstri grenndar-, söfnunar- og móttökustöðva og förgun úrgangs. Þjónustuverktakar skulu hafa starfsleyfi frá heilbrigðisnefnd eða Umhverfisstofnun eftir því sem við á.

Gæta skal þess að ekki hljóti af mengun eða annar skaði fyrir umhverfi og að úrgangurinn uppfylli þær kröfur sem settar eru og við eiga, s.s. um flokkun og takmörkun á aðskotahlutum, þannig að úrgangurinn henti til endurnýtingar.

5. gr.

Skilgreiningar.

Aðkomustaður: Svæði sem söfnunartæki á auðvelt með að komast að til að athafna sig við söfnun úrgangs úr ílátum viðkomandi íbúðarhúsnæðis.

Endurvinnslutunna/pappi/pappír: Ílát merkt til söfnunar á endurvinnanlegum pappa og pappír. Sveitarfélagið auglýsir sérstaklega hvaða úrgangur má fara í pappirstunnu.

Endurvinnslutunna/lífúrgangur: Ílát merkt til sérsöfnunar á lífúrgangi frá heimilum. Sveitarfélagið auglýsir sérstaklega hvað má fara í lífúrgangstunnuna.

Endurvinnslutunna/plast: Ílát merkt til söfnunar á endurvinnanlegu plasti og plastumbúðum. Sveitarfélagið auglýsir sérstaklega hvaða úrgangur má fara í plasttunnu.

Grátunna/óendurnýtanlegur heimilisúrgangur: Ílát merkt til söfnunar á almennum úrgangi sem ekki flokkast í aðra flokka. Þó ekki garðaúrgangur eða timbur.

Grenndarstöð/grenndargámur: Ómannaður staður í nærumhverfi íbúa þar sem eru ílát undir flokkaðan úrgang til endurnýtingar, svo sem pappi, pappír, plast, gler, málma, textíl og skilagjalds-skyldar umbúðir. Í Sveitarfélaginu Árborg eru slíkar stöðvar/gámar fyrir málma, gler og textíl.

Grunneining (a, b, c og d): Samsetning fjögurra íláta sem öll heimili skulu hafa: 240 lítra tunnur fyrir a) pappír og bylgjupappa, b) plastumbúðir og fyrir c) óflokkaðan blandaðan úrgang. 140 lítra tunna er fyrir d) sérsafnaðan lífúrgang.

Heimilisúrgangur: Úrgangur sem flokkast sem:

- i. blandaður úrgangur frá heimilum og úrgangur frá heimilum sem er sérstaklega safnað, þ.m.t. pappír og pappi, gler, málmar, plast, lífúrgangur, timbur, textíll, umbúðir, raf- og rafeinda-tækjaúrgangur, notaðar rafhlöður og rafgeymar og rúmfrekur úrgangur, þ.m.t. dýnur og húsgögn,
- ii. blandaður úrgangur af öðrum uppruna og úrgangur af öðrum uppruna sem er sérstaklega safnað og er svipaður að eðli og samsetningu úrgangi frá heimilum,
- iii. en þó ekki úrgangur frá framleiðslu, landbúnaði, skógrækt, fiskveiðum, rotþróum, fráveitukerfum, þ.m.t. seyra, úr sér gengin ökutæki eða byggingar- og niðurrifsúrgangur.

Húsráðandi: Eigandi eða umráðandi viðkomandi fasteignar.

Ílát við sorphirðu: Móttökuílát undir úrgang. Ílát til heimilisnota eru í stærðum 140 l, 240 l, 100 l/140 l tvískipt (tveir úrgangsflokkar). Í fjölbýli eru 140 l, 240 l, 660 l, 1.100 l og 100 l/140 l tvískipt (tveir úrgangsflokkar).

Meðhöndlun úrgangs: Söfnun, geymsla, böggun, flokkun, flutningur, endurnýting, pökkun og förgun úrgangs, þ.m.t. eftirlit með slíkri starfsemi og umsjón með förgunarstöðum eftir að þeim hefur verið lokað.

Móttökustöð: Staður og aðstaða þar sem tekið er við úrgangi til geymslu til lengri eða skemmri tíma, til umhleðslu, flokkunar eða annarrar meðhöndlunar. Þaðan fer úrgangurinn til förgunar eða nýtingar, eða honum er fargað á staðnum. Undir móttökustöð falla förgunarstaðir.

Rekstraradili: Einstaklingur eða lögaðili sem ber ábyrgð á viðkomandi atvinnurekstri.

Rekstrarúrgangur: Úrgangur frá framleiðslu, þjónustu, verslun og öðrum rekstri, annar en heimilisúrgangur.

Spilliefni: Úrgangur sem inniheldur efni sem haft geta mengandi eða óæskileg áhrif á umhverfið hvort sem þau eru óblönduð eða hluti af öðrum efnum, vörum eða umbúðum sem komist hafa í snertingu við spilliefni og skráð eru á lista í reglugerð nr. 1040/2016 um skrá yfir úrgang og mat á hættulegum eiginleikum úrgangs, sbr. 43. gr. laga nr. 55/2003 meðhöndlun úrgangs.

Söfnunarleið: Vegur sem söfnunartæki er ekið til þess að safna úrgangi.

Söfnunarstöð (gámastöð): Staður og aðstaða þar sem tekið er við úrgangi frá almenningi og/eða smærri fyrirtækjum. Þaðan fer hann til endurnotkunar og endurnýtingar eða er fluttur til móttökustöðvar.

Söfnunartæki: Ökutæki sem notað er til söfnunar úrgangs úr ílátum.

Þjónustuaðili: Einstaklingur eða lögaðili, annar en þjónustuverktaki, sem hefur starfsleyfi til söfnunar- og meðhöndlunar úrgangs.

Þjónustuverktaki: Einstaklingur eða lögaðili sem sveitarstjórn hefur falið framkvæmd á tilteknum þáttum meðhöndlunar úrgangs.

6. gr.

Söfnun á heimilisúrgangi.

Sérhverjum húsráðanda íbúðar/rekstraradila er skylt að nota þær aðferðir og þau ílát við geymslu og meðferð heimilisúrgangs sem samþykkt þessi kveður á um. Við allar fasteignir þar sem söfnun heimilisúrgangs er skal vera grunneining, þ.e. fjögur ílát til flokkunar í fjóra flokka. Flokka skal allan úrgang sem fellur til við heimilishald í eftirtalda flokka við heimili: Óendurnýtanlegan heimilisúrgang, pappír og pappi, plast og lífúrgang.

Heimilt er að sækja um breytingar á samsetningu grunneiningar á heimasíðu Sveitarfélagsins Árborgar samkvæmt skilgreiningum í gjaldskrá um meðhöndlun úrgangs. Við sérbylí skulu ílát vera stakar tunnur eða tvískiptar tunnur. Hægt er að sækja um að vera með aukailát.

Við fjölbýli eru ílátin stakar tunnur eða kör. Lög um fjöleignarhús gilda við ákvarðanir húsfélaga um fyrirkomulag á sorpílátum til söfnunar. Þau gjöld sem greidd eru fyrir sorphirðuna fara eftir fjölda, tegundum tunna ásamt losunartíðni. Hússtjórn þarf að óska eftir breytingum sem hafa áhrif á gjöld fyrir meðhöndlun úrgangs. Hægt er að sækja um að vera með aukailát.

Í fjöleignarhúsum er breytilegum gjöldum fyrir meðhöndlun úrgangs skipt eftir hlutfallstölum eigenda í viðkomandi sameign, sbr. 43. og 45. gr. laga nr. 26/1994 um fjöleignarhús. Útreikningur hlutfallstölu skal byggður á reglugerð um eignaskiptayfirlýsingar, útreikning hlutfallstalna o.fl. í fjöleignarhúsum, nr. 910/2000.

Söfnun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg fer fram í samræmi við útgefið sorphirðudagatal sem er aðgengilegt á heimasíðu sveitarfélagsins.

Grenndarstöðvar eru hluti af sorphirðu heimila og taka við flokkuðum úrgangi til endurnýtingar og endurvinnslu. Grenndarstöðvarnar eru staðsettar á áberandi stöðum í nærumhverfi íbúa, þar sem íbúar og gestir eiga erindi og þar sem aðgengi er gott hvort sem er gangandi, hjólandi eða akandi. Þéttleiki grenndarstöðva í þéttbýli skal vera þannig að jafnaði sé ekki lengra en 1 km fyrir íbúa að grenndarstöð. Þurfi að leggja niður grenndarstöð skal finna henni annan stað áður en starfsemi hennar er lögð niður. Óheimilt er að losa annan úrgang á grenndarstöð en þá flokka sem tilgreindir eru með merkingum á hverri grenndarstöð.

Annar úrgang sem til fellur á heimilum eins og raftæki, spilliefni, skilagjaldsskyldar umbúðir, rúmfrekan garðaúrgang, jarðvegsefni, rúmfreka málma eða annan grófan úrgang skal fara með á söfnunarstöð Sveitarfélagsins Árborgar eða á viðurkennda losunarstaði.

7. gr.

Söfnun úrgangs frá frístundahúsnæði.

Húsráðanda frístundahúss er ekki skylt að hafa grunneiningu íláta en getur óskað eftir því enda liggja frístundahúsið við söfnunarleið innan sveitarfélagsins og gilda þá sömu reglur um flokkun, gjaldtöku og hirðingu eins og fram koma í 6. gr. samþykktarinnar.

8. gr.

Rekstrarúrgangur frá fyrirtækjum.

Rekstraraðilum er skylt að endurnýta eða flokka þann úrgang sem til fellur hjá þeim í samræmi við gildandi lög, reglugerðir og kröfur sveitarfélagsins. Þeir bera ábyrgð á flutningi og meðhöndlun rekstrarúrgangs sem til fellur í starfsemi þeirra og bera af honum allan kostnað, eftir því sem nánar er kveðið á um í 16. gr. reglugerðar nr. 803/2023.

9. gr.

Geymslur og gerði fyrir söfnun úrgangs.

Fasteignaeigendur í Sveitarfélaginu Árborg þurfa sjálfir að útvega sér sorpílát og geta keypt ílát í gegnum heimasíðu sveitarfélagsins. Ílátin eru eign og á ábyrgð fasteignareiganda og gerð þeirra skal vera samþykkt af mannvirkja- og umhverfissviði Sveitarfélagsins Árborgar, sbr. leiðbeiningar þar um sem nálgast má á heimasíðu sveitarfélagsins. Ílátum skal komið fyrir í sorpskýli eða þau fest tryggilega. Gæta ber þess að auðvelt sé fyrir sorphirðumenn að losa ílátin úr festingum. Ílátin skulu staðsett saman sem næst lóðarmörkum og skulu ekki vera fjær söfnunarleið en 15 metrum. Hægt er að óska eftir að ílát séu sótt þótt staðsetning þeirra sé fjær söfnunarleið en 15 metrum og skulu þau ílát merkt sérstaklega af hálfu sveitarfélagsins og greitt samkvæmt gjaldskrá fyrir þá þjónustu. Geymslur fyrir heimilisúrgang skulu vera aðgengilegar á hreinsunardögum sem tilteknir eru á sorphirðudagatölum. Húsráðendur skulu halda ílátum hreinum og í góðu ástandi. Ekki er skylt að hirða úrgang sem ekki er í viðurkenndum sorpílátum.

Á stöðum þar sem aðstæður leyfa ekki að sorpílátum sé stillt upp við hvert heimili er heimilt með skriflegu samkomulagi að setja upp sameiginleg sorpílát. Í þeim tilfellum skal fylgja grein 6.12.6 í byggingarreglugerð, sem fjallar um sorpgeymslur.

Húsráðendur skulu hreinsa snjó frá ílátum eins og þörf krefur og halda greiðfærri leið að þeim. Í skipulagi nýrra hverfa skal eftir því sem við á að gera ráð fyrir sorpgeymslum og aðkomu að þeim við

skipulagningu. Sorprennur eru óheimilar og skal aðgengi að sorpgeymslu vera án trappa og ekki í niðurgröfnum kjöllumur.

10. gr.

Gámar á yfirborði og djúpgámar.

Með gámum er í samþykkt þessari átt við bæði gáma á yfirborði og niðurgrafna gáma, svokallaða djúpgáma. Hægt er að óska eftir að heimilisúrgangur sé hirtur úr gámum sem losaðir eru með krana. Um skilgreiningu á gámum, hvort sem um er að ræða gáma á yfirborði eða djúpgáma, fer eftir staðlinum IST EN 13071 og skulu gámarnir uppfylla ákvæði staðalsins. Afla skal samþykkis mannvirkja- og umhverfissviðs Sveitarfélagsins Árborgar við val á gámum, fjölda þeirra og staðsetningu ásamt því að styðjast við hönnunarviðmið um úrgangslausnir við íbúðarhúsnæði í Reykjavík eftir því sem við á.

Kaup á gámum, rekstur þeirra og framkvæmdir við gerð og frágang í kringum þá, hvort sem er kassi, gámur, lúga eða annar tengdur búnaður, skal vera á kostnað og ábyrgð fasteignareiganda. Gámar skulu rúma það magn úrgangs sem til fellur frá fasteigninni. Við ákvörðun á fjölda gáma skal minnst gera ráð fyrir fjórum úrgangsflokkum við val á stærð og staðsetningu gáma.

Gámarnir skulu vera staðsettir á lóð viðkomandi fasteignar. Í undantekningartilfellum þar sem sýnt er fram á, með sérstökum rökstuðningi, að ekki sé unnt að staðsetja djúpgáma á lóð viðkomandi fasteignar er heimilt að staðsetja djúpgáma á aðliggjandi lóð sem er í tengslum við þá lóð sem fasteignin stendur á. Ætíð skal vera sami eigandi á lóð undir djúpgáma og eigandi lóðar.

Staðsetning gámanna skal vera þannig að losun þeirra hindri ekki aðra umferð og öryggi vegfarenda sé tryggt. Fasteignareigandi ber ábyrgð á rekstri gáma, hreinsun þeirra og viðhaldi eins og um annars konar sorpgeymslu sé að ræða. Umráðamönnum lóða er skylt að halda þeim hreinum og snyrtilegum. Heilbrigðisnefnd er heimilt að hreinsa lóð á kostnað eiganda telji nefndin þörf á vegna mengunar og óhollustu, sbr. d-lið 2. mgr. 14. gr. reglugerðar nr. 803/2023 um meðhöndlun úrgangs.

Við ákvörðun fjarlægðar gáma frá inngangi fasteignar skal miða við viðeigandi ákvæði byggingarreglugerðar. Gámar skulu vera í samræmi við gildandi skipulagsáætlanir fyrir viðkomandi svæði.

Að öðru leyti gilda 4. og 9. gr. samþykktar þessarar eftir því sem við á.

11. gr.

Frágangur úrgangs.

Draga skal úr myndun úrgangs eins og hægt er og stuðla að undirbúningi hans fyrir endurnotkun og endurvinnslu. Vörur og íhluti skal endurnota eftir föngum. Úrgangur sem til fellur skal flokkaður til endurvinnslu eða annarrar endurnýtingar. Þrifa skal allt endurvinnsluefni svo það sé ekki mengað af matarafgöngum eða vökvum í endurvinnslutunnum.

Flokkun úrgangs skal vera í samræmi við útgefna flokkunarhandbók sveitarfélagsins sem er aðgengileg á heimasíðu sveitarfélagsins. Allan annan úrgang er óheimilt að setja í sorpílát.

Sorpílát skulu jafnan standa lokuð og ekki fyllt meira en svo að auðveldlega megi loka þeim. Sveitarfélagið Árborg skal í samvinnu við samstarfsaðila í málaflokknum og heilbrigðisnefnd halda uppi fræðslu um flokkun og endurnýtingu til íbúa og lögaðila í sveitarfélaginu sem og til ferðamanna og gesta.

Sé ekki farið að reglum um frágang úrgangs, umgengni við sorpgeymslur og -gerði eða flokkun úrgangs skal þjónustuverktaki skilja úrgang í ílátum eftir, merkja viðkomandi ílát og tilkynna til mannvirkja- og umhverfissviðs Sveitarfélagsins Árborgar.

12. gr.

Umgengni á almannaferi.

Óheimilt er að skilja eftir eða geyma rusl, garðaúrgang og annan úrgang á víðavangi, á götum, gangstígum eða opnum svæðum í sveitarfélaginu.

Tæki og hlutir sem ekki eru í almennri eða stöðugri notkun skal geyma þannig að nágrannar og vegfarendur hafi ekki ama af. Bifreiðar og önnur skráningarskyld ökutæki skal geyma á þar til gerðum svæðum. Óheimilt er að geyma skráningarskyld ökutæki án skráningarmerkja, kerrur, tæki, vinnuvélar, báta eða aðra sambærilega hluti á almennum bifreiðastæðum, á götum eða á almannaferi.

Heimilt er að hafa á lögbýlum afmörkuð geymslusvæði fyrir framangreinda hluti og skal leitast við að hafa sjónræn áhrif þeirra í lágmarki. Öðrum aðilum er heimilt að sækja um geymslusvæði til Sveitarfélagsins Árborgar.

13. gr.

Söfnunarstöð.

Allan úrgang sem ekki er heimilt að setja í ílát fyrir óendurnýtanlegan heimilisúrgang eða endurvinnslutunnu skal flytja til söfnunarstöðvar (gámasvæðis). Þetta gildir um úrgang frá heimilum og lögaðilum.

Í Sveitarfélaginu Árborg er söfnunarstöð við Víkurheiði 4, Selfossi. Á söfnunarstöð (gámasvæði) er hægt að skila eftirfarandi úrgangi: Spilliefnum og öðrum hættulegum úrgangi, timbri, brotamálum, gleri, textíl, raf- og rafeindatækjum sem og öðrum grófum úrgangi. Garðaúrgangi og minniháttar jarðvegsefni, þ.m.t. grjóti og múrbroti, skal koma til söfnunarstöðvar eða á annan viðurkenndan losunarstað á vegum sveitarfélagsins. Spilliefnum er hægt að skila á söfnunarstöð Sveitarfélagsins Árborgar. Lyfjaafgöngum skal skila í apótek.

14. gr.

Gjaldtaka.

Sveitarfélagið Árborg innheimtir gjald fyrir meðhöndlun úrgangs í samræmi við 2. mgr. 23. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs. Gjald skal innheimta samkvæmt gjaldskrá sem sett er í samræmi við 23. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs og 5. mgr. 59. gr. laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Við ákvörðun gjaldsins skal miða við magn úrgangs, gerð úrgangs, losunartíðni, frágang úrgangs og aðra þætti sem áhrif hafa á kostnað við meðhöndlun úrgangs. Sveitarfélaginu er heimilt að innheimta allt að 25% af heildarkostnaði sveitarfélagsins við meðhöndlun úrgangs í formi fasts gjalds. Sveitarfélaginu er þó heimilt að innheimta allt að 50% af heildarkostnaði til 1. janúar 2025. Gjaldskráin er nánar útfærð í sérstakri gjaldskrá sveitarfélagsins um meðhöndlun úrgangs.

Fyrirtæki, stofnanir og aðrir rekstraraðilar greiða fyrir losun og aðra meðhöndlun á öllum gjaldskyldum úrgangi samkvæmt gjaldskrá söfnunarstöðvar. Gjald skal vera sem næst raunkostnaði við viðkomandi þjónustu og endurspeгла þann kostnað sem fellur til í sveitarfélaginu við meðhöndlun og tengda starfsemi, svo og við veitta þjónustu og framkvæmd eftirlits með einstökum þáttum, sbr. 3. mgr. 23. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

Sveitarfélagið skal láta birta gjaldskrána í B-deild Stjórnartíðinda og skal í gjaldskránni vísað til þessarar samþykktar.

15. gr.

Kvartanir og kærur.

Hafi húsráðandi fram að færa kvörtun vegna sorphirðu skal henni komið á framfæri við þjónustuverktaka, við skrifstofu mannvirkja- og umhverfissviðs í gegnum ábendingagátt á heimasíðu Sveitarfélagsins Árborgar eða til Heilbrigðiseftirlits Suðurlands. Heimilt er að kæra stjórnvaldsákvæðanir samkvæmt samþykkt þessari til úrskurðarnefndar umhverfis- og auðlindamála í samræmi við 1. mgr. 67. gr. laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

16. gr.

Valdsvið, þvingunarúrræði og viðurlög.

Um valdsvið og þvingunarúrræði fer samkvæmt XVII. kafla laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. XIII. kafla laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

Um viðurlög fer samkvæmt XIX. kafla laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir, sbr. XIII. kafla laga nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs.

17. gr.
Gildistaka.

Samþykkt þessi staðfestist hér með samkvæmt 2. mgr. 8. gr. laga um meðhöndlun úrgangs, nr. 55/2003, sbr. 59. gr. laga um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998, til þess að öðlast þegar gildi. Við gildistöku samþykktarinnar fellur úr gildi samþykkt nr. 115/2010 um meðhöndlun úrgangs í Sveitarfélaginu Árborg.

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytinu, 15. febrúar 2024.

F. h. r.
Guðmundur B. Ingvarsson.

Trausti Ágúst Hermannsson.

—————
B-deild – Útgáfudagur: 1. mars 2024